

تلفیق و ترکیب مفاهیم آموزشی

ارتباط هنر با علوم تجربی، ریاضی، ادبی، اجتماعی، دینی و...

حسن شرفی

۳. مطالعه‌ی دست‌ساخته‌های باز تولید شده؛
۴. به شکل نمایش نامه در آوردن رویدادهای تاریخی و به نمایش در آوردن دوره‌های تاریخی مختلف؛
۵. مقایسه‌ی کارهای دستی و تولیدات ساخته شده؛
۶. ترسیم نقاشی‌های دیواری؛
۷. پژوهش درباره‌ی حرفه‌ها، مبلمان‌ها، جشن‌ها، علایق و یادداشت‌برداری با استفاده از دفتر طراحی؛
۸. مطالعه‌ی فرهنگی با استفاده از روش شبه‌تاریخی؛
۹. ترسیم نقشه‌ها؛
۱۰. مطالعه‌ی آیین‌ها و آداب و رسوم، عقاید و ارزش‌ها با گوش دادن به موسیقی مذهبی، موسیقی فی‌البداهه و زمزمه‌ها؛
۱۱. مطالعه‌ی تفاوت‌های فرهنگی و قومی با گوش دادن به لالایی‌ها؛
۱۲. استفاده از مواد موجود در محیط به منظور بازتولید آسان‌تر ابزار؛
۱۳. شناسایی یک جامعه یا فرهنگ مخصوص به وسیله‌ی مطالعه‌ی ابزار و آلات ساخته شده؛
۱۴. مطالعه‌ی گروه‌های فرهنگی.

اشاره

تلفیق شیوه‌ای است که در آن بخش‌های وابسته به هم (در اینجا آمیختن موضوعات درسی) در یک کل بزرگ‌تر مرتبط می‌شوند و رابطه‌ای متوازی با هم برقرار می‌کنند. برنامه‌ی آموزشی تلفیقی به آموزگار اجازه می‌دهد به آینده‌ی دانش‌آموزان توجه بیشتری کرده و متناسب با نیازهای آینده‌ی آنان به تهیه و تولید برنامه‌های درسی بپردازند. رویکرد میان‌رشته‌ای از دغدغه‌های طرفداران تلفیق در تشکیل علم منسجم و فراگیر و وحدت دانش است که در زیر نمونه‌هایی از آن‌ها در ارتباط با «هنر» آورده می‌شود.

تلفیق هنر با مفاهیم و مواد درسی

یادگیری میان‌رشته‌ای می‌تواند با به‌کارگیری هنر (تلفیق مواد درسی و هنر) به شرح زیر افزایش یابد:

الف) مطالعات اجتماعی و هنر

۱. استفاده از هنر به‌عنوان یک سابقه‌ی بصری از تحول فرهنگ؛
۲. مطالعه‌ی تاریخ از طریق نقاشی‌ها، معماری، نمایش نامه، حرفه‌ها، جشن، آثابه و لوازم منزل؛

ب) هنرهای زبانی و هنر

۱. استفاده از آثار هنری، ادبیات و تئاتر در نوشتن خلاق؛

خاطره‌ی یک مربی ورزش از فرایند یاددهی - یادگیری

باید خودم بفهمم

طاهره شاهمرادی

مربی تربیت‌بدنی معاد زازان، فلاورجان، اصفهان

سال اول خدمت در آموزش و پرورش فلاورجان، مشغول انجام وظیفه بودم. چند هفته از آغاز سال تحصیلی می‌گذشت. طبق معمول تصمیم گرفتم در حیطه شروع به راه رفتن کنم تا علاوه بر تشویق و ترغیب دانش‌آموزانم به تلاش بیشتر، به رفع اشکالات تکنیکی آن‌ها در ورزش‌هایی که انجام می‌دهند، بپردازم.

چند قدمی رفتم، رسیدم به دانش‌آموز پایه‌ی پنجمی که در حین پنجه زدن، توپ او به سمت راست متمایل می‌شد. این دانش‌آموز بسیار توجه مرا به خود جلب کرد. با دیدن این موضوع شروع به بازخورد دادن به او کردم و گفتم: «برای اینکه ضربه‌های وارد شده به توپ صاف یا قوس‌دار باشد باید هر دو دست از بالای ابروهایت به سمت توپ کشیده شود و در هر ضربه، دستانت به‌طور یکسان به توپ نیرو وارد کند». چند دقیقه گذشت و همچنان او اشتباهش را تکرار می‌کرد. تصمیم گرفتم تنه‌ایش بگذارم تا بیشتر تمرین کند. با گذشت چند جلسه، این اشتباه در حرکت آن دانش‌آموز هنوز دیده می‌شد. برخلاف فعال بودن دانش‌آموزم، همچنان این سؤال برایم مطرح بود که چرا نمی‌توانم این موضوع را به‌درستی به وی تفهیم کنم!

هفته‌ها از این موضوع گذشت. روز تمرین انعطاف‌پذیری، زمانی که این دانش‌آموز نشست و دستانش را روی جعبه‌ی انعطاف قرار داد من تازه فهمیدم که ناهنجاری مفصلی این دانش‌آموز باعث زدن ضربات نادرست و ناهماهنگی در انتقال نیرو در موقع والیبال بازی کردن است.

بعد از فهمیدن موضوع، آن‌چنان ناراحت شدم که برای چند دقیقه نمی‌توانستم صحبت کنم. دقایقی گذشت و به او گفتم: «جلسه‌ی اول که در کلاس گفتم، در صورتی که دانش‌آموزی مشکل فیزیکی و یا جسمانی دارد با من مطرح کند، چرا شما این کار را نکردید؟» او پاسخ داد: «خانم! من خوب خواهم شد. این موضوع باعث نمی‌شود که من نتوانم والیبال بازی کنم. من عاشق والیبال و زنگ تربیت‌بدنی هستم». بعد از این گفت‌وگو خودم به این نتیجه رسیدم که نباید منتظر گفتن دانش‌آموزان باشم بلکه باید خودم بفهمم.



۲. خلق نقاشی‌های دیواری یا پویانمایی از گفت‌و شنود مردم؛
۳. استفاده از صفات برای توصیف گرمی و سردی رنگ‌ها، کم‌رنگی و پررنگی رنگ‌ها، توصیف شخصیت‌ها و شخصیت‌آفرینی؛
۴. اجرای مرحله‌ی طراحی برای یک نمایش یا موسیقی؛
۵. ترسیم پوسترها و نوشتن اشعار؛
۶. ساختن عروسک‌های خیمه‌شب‌بازی برای نمایش‌ها یا نمایش خیمه‌شب‌بازی؛
۷. بیان جو و احساسات در تصاویر، داستان‌ها و نمایش‌ها؛
۸. ترسیم کردن یا به نمایش درآوردن یک نوشتار؛
۹. استفاده از شکل‌های بصری به منظور ارتباط برقرار کردن؛
۱۰. کاربرد موسیقی به‌عنوان یک محرک برای نوشتن خلاق؛
۱۱. تحلیل اشعار در آواها؛
۱۲. ترکیب اشعار جدید با آوازهای مشابه قدیمی.

ج) ریاضیات و هنر

۱. مصور کردن حل مسائل ریاضی، مانند وزن، توازن، اندازه‌گیری یا هندسه؛
۲. مصور کردن زمان روز با استفاده از خورشید و ناپدید شدن سایه‌ها؛
۳. ترسیم طرح‌ها، تقسیم‌بندی کردن با استفاده از فضای مثبت و منفی؛
۴. ترسیم الگوها؛
۵. طراحی یک بازی شطرنج و تقسیم کردن فضاها؛
۶. مطالعه‌ی سرعت صدا؛

د) تربیت‌بدنی، بهداشت و هنرها

۱. مطالعه‌ی فضا و انواعی از فعالیت‌های حرکتی؛
۲. حرکت و شناسایی فضای مثبت و منفی؛
۳. مطالعه و ترسیم بدن انسان؛
۴. مطالعه و ترسیم گروه‌های تغذیه؛
۵. نقاشی یک ظرف سالاد که حکایت از انتخاب نوعی غذا دارد؛
۶. کاربرد دفتر طراحی در ثبت مشاهدات تجربی؛
۷. ترسیم قیافه‌های متحرک و فعال؛
۸. نقاشی یک تصویر ورزشی؛
۹. کاربرد پانتومیمی که یک رویداد ورزشی را نشان می‌دهد؛
۱۰. اجرای بازی‌های بومی؛
۱۱. فعالیت نغمه‌سراییی یک عبارت در یک نفس؛
۱۲. مطالعه‌ی ارتباط تمرین کردن و نفس کشیدن.

منابع

Wachowiak Frank (2001); Emphasis art: a qualitative art program for middle school; longman. 5